

Można zadbać o spłatę kredytu i prawo do mieszkania

KONTRAKTY | Punktem wyjścia dla formowania relacji prawnomajątkowych konkubentów może być zawarcie umowy, która ochroni ich prawa w razie rozstania.

IZABELA DITTMAYER-SKLEPOWICZ

Umowa majątkowa zawierana między konkubentami zwana jest konkubencją, kohabitacyjną bądź partnerską. Należy ona do tzw. umów nienazwanych, a jej treść wyznacza art. 353¹ k.c. Zgodnie z tym przepisem strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiał się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego.

Co należy ustalić

Umowy dotyczyć mogą wyłącznie udziałów konkubentów (stanowiących ich majątek osobisty) we współwłasności rzeczy i praw. W przypadku związku partnerskiego mamy bowiem do czynienia wyłącznie z majątkiem nabytym na współwłasność oraz należącym oddzielnie do każdego z konkubentów.

W umowie partnerskiej strony mogą kompleksowo ustalić zasady nabywania majątku w czasie trwania związku konkubentkiego oraz sposób zarządu tym majątkiem w tym okresie. W szczególności mogą zobowiązać się, że w przypadku dokonania przez nich wspólnie wydatków na zakup określonych przedmiotów majątkowych (ruchomości, np. samochodu, urządzeń domowych codziennego użytku oraz nieruchomości o znacznej wartości), podejmować będą działania formalne zapewniające przysługiwanie im prawa współwłasności w poszczególnych składnikach majątkowych, niezależnie od tego, przez którego z konkubentów przedmioty te faktycznie zostały w czasie trwania związku nabyte.

W umowie można określić zasady objęcia współwłasnością również tych przedmiotów majątkowych, które przed zawarciem związku nieformalnego stanowiły wyłączną własność jednego z partnerów.

W przypadku dokonywania nakładów z majątku jednego z konkubentów na majątek drugiego z nich, umowa zastrzec może prawo ich zwrotu w określonym czasie i na konkretnych zasadach. Strony mogą ustalić ponadto w umowie, że w przypadku rozpadu związku partnerskiego prawa nabyte w trak-

cie jego trwania zostaną podzielone w określony sposób. W ten sam sposób mogą określić sposób zniesienia współwłasności przedmiotów i praw majątkowych nabytych w czasie trwania konkubinatu.

PRZYKŁAD

Strony zobowiązały się, że dokonają zniesienia współwłasności ruchomości w terminie jednego miesiąca od dnia ustania związku i uczynią to w taki sposób, że każda ze stron dokona wyboru pięciu przedmiotów, które chciałaby otrzymać na własność wraz ze wskazaniem ich wartości. Pozostałymi ruchomościami podzielą się, dokonując naprzemiennie wyboru przedmiotów i określając ich wartość aż do całkowitego podziału, a różnice w wartości uzyskanych przez byłych konkubentów przedmiotów wyrównane zostaną przez dopłatę w gotówce.

Podobnie sprawa wygląda w kwestii spłaty kredytu. Gdy został on zaciągnięty przez oboje partnerów (na wspólne potrzeby, np. zakup nieruchomości przez konkubentów jako współwłaścicieli), obowiązek spłaty ciąży na dwojgu konkubentach. Jednak można w drodze umowy obowiązek spłaty rozciągnąć również na kredyt zaciągnięty przez jednego z partnerów i to zarówno w trakcie trwania związku, jak i wcześniej.

Korzystanie z majątku

Nie można również wykluczyć, że umowa konkubencka będzie zabezpieczała prawa partnerów do korzystania z majątku drugiego z nich. W tym zakresie decydujące znaczenie ma tylko i wyłącznie wola partnerów, która jest w znacznej mierze determinowana ich sytuacją życiową, rodzinną (np. wspólne dzieci) i finansową.

Formą zabezpieczenia interesów stron może być udzielenie przez nich sobie nawzajem pełnomocnictw.

Zawarcie umowy kohabitacyjnej będzie realną tarczą obronną w przypadku, gdy rozpad związku doprowadzi do konfliktów pomiędzy byłymi konkubentami. Umowa sprawi ponadto, że w walce o prawa majątkowe straci na znaczeniu argument, że relacje pomiędzy konkubentami w czasie trwania

ich związku ograniczały się wyłącznie do sfery emocjonalnej, co oznacza traktowanie czynności dokonywanych pomiędzy byłymi partnerami na zasadach nieodpłatności.

PRZYKŁAD

Anna i Jan żyją w związku partnerskim. Jan pracuje zarobkowo i utrzymuje rodzinę, a Anna zajmuje się wyłącznie

prowadzeniem gospodarstwa domowego i opieką nad dzieckiem. Zdecydowali o zakupie nieruchomości na potrzeby mieszkalne rodziny, korzystając z kredytu bankowego. Zaciągnął go na swoje nazwisko Jan, ponieważ uzyskuje dochody, a jego zdolność kredytowa jako osoby samotnej została wyżej oceniona niż osoby mającej na utrzymaniu rodzinę. Po kilku la-

tach Jan poznał inną kobietę, z którą zdecydował się ożenić. Ma on prawo eksmitować Annę z mieszkania. Nie ma ona bowiem żadnego prawa do niego i nie może liczyć na jakąkolwiek gratyfikację pieniężną z tego tytułu. Mogłaby na nią liczyć, gdyby podpisali wcześniej odpowiednią umowę. ■

Autorka jest adwokatem, kancelaria Dittmayer i Wspólnicy

WZÓR UMOWY

UMOWA KONKUBENCKA

zawarta w dniu 23 kwietnia 2010 w Warszawie pomiędzy:

Agnieszka Woźniak, legitymującą się dowodem osobistym nr ACD 283857, zamieszkałą w Warszawie przy ul. Puławskiej 267/34

a

Łukaszem Nowakiem, legitymującym się dowodem osobistym nr AFR 568394, zamieszkałym w Warszawie przy ul. Puławskiej 267/34

zwanymi dalej stronami

Agnieszka Woźniak i Łukasz Nowak w związku z pozostawaniem przez nich, poczynawszy od dnia 1 stycznia 2010 roku w związku nieformalnym, zawierają umowę konkubencką następującej treści:

§ 1

Agnieszka Woźniak i Łukasz Nowak zgodnie postanawiają, że nabywać będą w czasie trwania związku konkubenckiego przedmioty majątkowe (do nabycia których nie jest wymagana forma szczególna) na zasadach współwłasności ułamkowej w udziałach po 1/2 nawet w sytuacji, gdy czynności prawnej skutkującej nabyciem prawa dokona jedynie jedna ze stron, a także niezależnie od źródła finansowania nabycia.

§ 2

Agnieszka Woźniak i Łukasz Nowak zgodnie postanawiają, że w przypadku gdy do nabycia (dokonywanego w czasie trwania związku konkubenckiego) przedmiotów majątkowych wymagana będzie forma szczególna, strony dokonywać będą ich nabycia jedną czynnością prawną na zasadach współwłasności ułamkowej w udziałach po 1/2, niezależnie od źródła finansowania nabycia.

§ 3

Agnieszka Woźniak i Łukasz Nowak zgodnie postanawiają, że samochód osobowy Ford Mondeo nr rej 34567J, nabyty w dniu 23 lutego 2010 roku, stanowiący obecnie własność Łukasza Nowaka, stanie się przedmiotem współwłasności stron w udziałach po 1/2. Łukasz Nowak zobowiązuje się podjąć czynności mające na celu dokonanie zmiany stosownego wpisu w dowodzie rejestracyjnym wymienionego pojazdu w terminie do dnia 30 kwietnia 2010 roku.

§ 4

Agnieszka Woźniak potwierdza, że Łukasz Nowak dokonał nakładów na stanowiące jej majątek prawo odrębnej własności lokalu mieszkalnego położonego w Warszawie przy ul. Puławskiej 267/34, zakupionego w dniu 13 marca 2012 roku, poprzez dofinansowanie zakupu wymienionego prawa w kwocie 30 000 zł, stanowiącej 10% ceny jego zakupu. Strony oświadczają, że wymieniony lokal pozostaje wyłączną własnością Agnieszki Woźniak i nie zostaje objęty współwłasnością stron. Agnieszka Woźniak zobowiązuje się w przypadku rozpadu związku konkubenckiego stron zwrócić Łukaszowi Nowakowi w terminie 1 miesiąca od dnia rozpadu związku, kwotę stanowiącą równowartość 10% rynkowej ceny mieszkania ustalonej na datę rozpadu związku w oparciu o wycenę dokonaną przez rzeczoznawcę majątkowego wskazanego przez Łukasza Nowaka.

§ 5

Strony oświadczają, że przedmioty urządzenia domowego, znajdujące się w lokalu położonym w Warszawie przy ul. Puławskiej 267/34, w szczególności meble stanowiące wyposażenie salonu, sypialni i kuchni, zabudowa kuchni wraz ze sprzętem AGD i naczyniami, zestaw kina domowego z kompletem głośników, telewizor, odtwarzacz DVD, stanowią wyłączną własność Agnieszki Woźniak i nie zostają objęte współwłasnością stron.

§ 6

Strony udzielają sobie wzajemnie pełnomocnictwa ogólnego do dokonywania czynności zwykłego zarządu, jak też czynności, które przekraczają zakres zwykłego zarządu oraz czynności faktycznych dotyczących wszystkich rzeczy stanowiących współwłasność stron w częściach ułamkowych.

§ 7

Wszelkie zmiany niniejszej umowy, a także jej wypowiedzenie wymagają formy pisemnej.

§ 8

Umowa zostaje zawarta w 2 jednobrzmiących egzemplarzach – po 1 dla każdej ze stron.

Agnieszka Woźniak

Łukasz Nowak

Z ORZECZNICTWA SĄDU NAJWYŻSZEGO

Sąd Najwyższy, charakteryzując konkubiną, w uzasadnieniu wyroku z 5 grudnia 1997 roku (II CKN 485/97, niepubl.) przyjął, że jest to: „związek mężczyzny i kobiety”, którego cechami są „trwałość (...), pożycie jak w małżeństwie, brak zdarzenia prawnego regulującego ten związek”. Do konkubinatu nie stosuje się regulacji prawnych zawartych w kodeksie rodzinnym i opiekuńczym w zakresie dotyczącym stosunków majątkowych pomiędzy małżonkami. ■

„RZECZPOSPOLITA” RADZI

Jeśli z jakichś powodów nie jest możliwe dokonanie zakupu nieruchomości na zasadach współwłasności, kwestie te – w interesie obydwu partnerów – należy uregulować w umowie konkubenckiej. Trzeba w niej określić zasady i warunki zapłaty części wartości nieruchomości na rzecz partnera, który nie jest właścicielem nieruchomości. ■